

KNIHOVNICKÝ ROK 2023

„Kniha je pevný bod v moři změn.“

William Butler Yeats,

irský dramatik a básník, nositel Nobelovy ceny za literaturu <veronika.bibrlova@uhk.cz

Ve 22. čísle časopisu *Knižní novinky* seznamuje čtenáře jeho šéfredaktorka s výsledky výzkumu, které zveřejnila Národní knihovna. Vyplynulo z nich několik zajímavých údajů: téměř tři čtvrtiny obyvatel ČR přečtou za rok alespoň jednu knihu, více než polovina obyvatel si za rok koupí alespoň jednu knihu a více než čtvrtina obyvatel navštíví alespoň jednou za rok veřejnou knihovnu. Dále z výzkumu vyplývá, že každý Čech starší patnácti let přečte za rok 9,9 knih, denně čte 33 minut a za rok nakoupí 3,4 knih. Audioknihy poslouchá 7 % populace starší patnácti let a elektronické knihy čte pravidelně také 7 %. Ukázalo se také, že ženy čtou více než muži a co do žánrů vede současná literatura oddechová, dále klasická literatura a na třetím místě jsou sci-fi, fantasy a horory. Nejčastěji čtou Češi doma, v knihovně a ve škole. (Dle Marxtová, Jana: *Knižní novinky*. Praha: Svět knihy, s. r. o., 2023, 22.)

Jaké je to tedy s naším čtením? Já si myslím, že čísla ze statistiky za rok 2023 o činnosti naší knihovny, která plní funkci knihovny obecní a také školní, napovídají, že situace špatná není. Pojďme tedy do statistiky společně nahlédnout. Je třeba ale říci, že tato čísla odpovídají stavu zhruba v polovině listopadu 2023 a že do konce kalendářního roku se ještě zvýší.

V současné době má knihovna 370 registrovaných čtenářů. Do knihovny přišlo 3 101 návštěvníků, kteří provedli 4 644 výpůjček, z toho 407 periodik. Dalších 1 394 návštěvníků se zúčastnilo vzdělávacích a kulturních programů. I v naší knihovně platí, že více čtou ženy než muži. Na prvním stupni ZŠ je počet čtenářek děvčat a čtenářů chlapců vyrovnaný, na druhém stupni ZŠ však již převažují děvčata nad chlapci. Přitom pro všechny věkové kategorie, a to jak pro chlapce, děvčata, muže i ženy, je z čeho vybírat.

Na začátku kalendářního roku měla knihovna ve svém fondu 6 289 knih. Během roku byly zakoupeny zajímavé knihy nejrůznějších žánrů, a to jak od žádaných zahraničních autorů, tak současných českých. Dětské oddělení je průběžně doplňováno moderními knihami současných a mezi dětmi oblíbených autorů, velmi široká je nabídka dětských naučných knih pro malé i větší čtenáře. Na webových stránkách knihovny (knihovnapredmericenadlabem.webk.cz) na úvodní stránce v levém sloupci v navigačním menu je zveřejněn on-line katalog, kde najdete o všech knihách veškeré informace. Knihy si zde po přihlášení můžete rezervovat, je-li kniha půjčená, či přímo objednat k vyzvednutí, je-li kniha dostupná v knihovně. S tím, jak se do katalogu přihlásit a jak s on-line katalogem pracovat, vám, v případě potřeby, v knihovně rádi poradíme. I v tomto roce byl vlastní knižní fond pravidelně doplňován výměnnými soubory tvořenými knihami nejrůznějších žánrů ze Střediskové knihovny v Hradci Králové. Čtenářům naší knihovny můžeme ze Střediskové knihovny v HK objednat i tituly dle jejich přání, pokud knihu nemáme v našem fondu.

Čtenáři knihovny mají k dispozici také několik titulů časopisů různého zaměření. Mezi dětmi jsou oblíbené časopisy o domácích mazlíčcích *Naše kočky* a *Pes – přítel člověka* a komiksy *Čtyřlístek* a *Ledové království*. Dospělým čtenářům nabízíme rodinný týdeník *Květy*, časopis *100 + 1 zajímavostí*, časopisy o zdravém životním stylu – *Regenerace*, *Meduňka*, *Bylinkář* či *Zázraky medicíny*. Na své si přijdou i milovníci napětí. Dvojměsíčníky *Stalo se*, *Jedním dechem* či *Přísně tajné* obsahují krimi příběhy. Nabídku časopisů každoročně obměňujeme, takže v knihovně jsou k dispozici i další tituly časopisů z loňské či předloňské nabídky.

Knihovna byla po celý rok kromě hodin pro veřejnost otevřena ještě další hodiny pro žáky ZŠ. Dopoledne zde probíhaly literární besedy a také výuka zejména literární výchovy, ale i vlastivědy či rodinné výchovy. V odpoledních hodinách využívaly prostory knihovny děti čekající na odpolední výuku, kroužky či na výuku na hudební nástroje, nebo dojíždějící děti při čekání na autobusy. Pravidelnými návštěvníky byly také děti ze školní družiny. V tomto roce nebyla činnost knihovny již omezována žádnými nařízeními v souvislosti s pandemií koronaviru.

Začátkem ledna navštívili knihovnu dva milí hosté z Prahy: spisovatelka knih pro děti a mládež, paní Michaela Fišarová, a herec a moderátor, pan Miroslav Reil. Uskutečnily se zde dvě besedy s žáky šestých a sedmých tříd. V úvodní části paní spisovatelka dětem prozradila, že je také paní učitelkou a že náměty pro své knihy často čerpá právě z příhod, které s dětmi zažívá, a tak jsou i děti spoluautory jejích knih. Svá díla dětem představila. Se šestáky pak besedovala o knize *Ela v zemi trolů*, kde se čtenáři seznamují se životem a přírodou na Islandu prostřednictvím vyprávění malého děvčátka. Kromě toho si děti mohly vyzkoušet, jak se na Islandu tvoří příjmení. Žáci sedmé třídy se zamýšleli nad nelehkým osudem dětí v knize *Nikolina cesta*. Ukázky z knih skvěle přednesl a zdramatizoval a děti také pobavil pan Miroslav Reil.

V pátek 31. března se naše knihovna opět zapojila do celostátní akce Noc s Andersenem. Byla to naše patnáctá noc a její účastníci, žáci 3.A, zažili setkání s pravěkem. Celovečerní program byl inspirovaný knihou Eduarda Štorcha *Lovci mamutů*, se kterou se žáci seznámili v hodinách literární výchovy. Účastníci pravěké noci se rozdělili do tlup, vymysleli jejich jména, nakreslili vlastní znak a mohli se pustit do plnění úkolů, například luštit slova související s pravěkem. Vyzkoušeli si, jak je to těžké sdělit vzkaz beze slov jen pomocí posuňků, nebo se domluvit pomocí obrázků. Malovali jeskynní malby a zahráli si na archeology, kdy z nalezených "střepů" slepovali nádoby. Seznámili se také se vpichovanou keramikou, jejíž naleziště byla objevena v sousedních Lochenicích. V tělocvičně trénovali rychlost a hbitost, "lovili" mamuta a šplhali do korun stromů. V kuchyňce si upekli ovesné placky, které ochutnali druhý den ke snídani. Protože všichni prokázali odvalu a všechny úkoly splnili výtečně, zasloužili si na rozloučenou odměny a dárečky.

V dubnu se naše knihovna zapojila do výtvarné soutěže vyhlášené Knihovnou města Hradce Králové s názvem *Přátelství nezná hranic*. Soutěžní práce byly vystaveny v prostorách KMHK a v květnu byla soutěž vyhodnocena. Naši čtenáři byli úspěšní ve 3 kategoriích, kde v každé z nich získali ocenění Nejlepší práce. Byly to žákyně z 1. A, 7. B a 9. A.

V květnu knihovnu navštívili žáci 1. A a 1. B, aby se dozvěděli, jak vzniká kniha, co má kdo při vytváření knihy na starost a co vše je třeba udělat, než se kniha dostane do rukou čtenářů.

Vyzkoušeli si práci jazykového korektora, odborného korektora a grafika. Povíдали jsme si i o tom, jak se ke knihám máme chovat. Čas byl i na prohlížení knih. Protože jsou prvňáčkové v květnu již zdatnými čtenáři, někteří si knihu také vypůjčili domů. Žáci prvních tříd se do knihovny vrátili ještě v červnu v rámci třídního projektu Krtek je náš kamarád, aby se seznámili s autorem této oblíbené literární postavičky, se spisovatelem a malířem Zdeňkem Milerem. Žáci druhých tříd se přišli do knihovny seznámit s některými našimi básníky, kteří píší verše pro děti. Zjistili, že s básničkami může být legrace i zábava.

V závěru školního roku probíhá v knihovně tradičně pasování prvňáčků na čtenáře. Ve středu 7. června navštívili knihovnu žáci 1. A a 1. B se svými třídními učitelkami. I letos přijela královská rodina z Písmenkového království, aby dohlédla na průběh slavnostního dopoledne. Samotnému pasování totiž předcházelo plnění čtenářských úkolů a složení slavnostního slibu, ve kterém děti slíbily, že budou nejenom číst, ale že se také budou o knížky dobře starat. Podpořit a povzbudit děti přišli i jejich rodiče a další hosté. Děti byly velmi šikovné a s úkoly si poradily hravě, a tak je mohl král Abecedník všechny pasovat na čtenáře stejně, jako dříve panovník pasoval statečné muže na rytíře. Jako upomínku na tento den obdržely děti drobné dárečky. Těšíme se, že se z nich stanou pravidelní čtenáři naší knihovny.

Slavnostní vyhlášení zábavné čtenářské soutěže *Lovci perel* za školní rok 2022/23 proběhlo 20. června. Soutěže se zúčastnilo 93 čtenářů z 1. - 8. tříd, kteří nasbírali celkem 426 perliček. Diplomy a věcné ceny získali nejúspěšnější čtenáři v jednotlivých kategoriích od předškoláků až po kategorii nejstarších čtenářů. Absolutní vítězkou se stala žákyně 8. A s počtem 25 perliček, tedy s 25 přečtenými knihami za školní rok. Těší nás velký počet zúčastněných čtenářů a jejich zájem o čtení zajímavých knih. Soutěž již od září pokračuje i v tomto školním roce!

Na podzim v prvním říjnovém týdnu probíhá celostátní akce Týden knihoven. V rámci tohoto týdne jsme v knihovně přivítali nové prvňáčky, kteří již v této době pilně knihovnu navštěvují. Žáci 5. třídy si do knihovny přišli zopakovat, co je to pověst a co vyprávějí české národní pověsti o našich nejstarších dějinách. Protože se ve výuce seznamují s osobnostmi našeho kraje, v knihovně si připomněli jednu z nejdůležitějších českých spisovatelek, Boženu Němcovou. V listopadu jsme si připomínali 100. výročí narození ilustrátorky a malířky Heleny Zmatlíkové. Knihy s jejími ilustracemi, kterých je více než 250, se překládají i do mnoha jazyků. Žáci 1. A si po besedě o této ilustrátorce a vůbec o významu ilustrací v knihách sami zahráli na ilustrátory. Inspirací pro ně byly verše Jiřího Žáčka, dalšího listopadového jubilanta. Adventní pranostiky, zvyky a tradice nás budou provázet v prosinci.

Začali jsme citátem a citátem také skončíme:

„Buďme vděční za knížky, dokud ještě jsou. Já vím, že čtečka je modernější, levnější a skladnější. Ale knížka je každá jiná, nikdy jí nedojdou baterky a voní.“

*Marek Eben,
český herec, moderátor, hudební skladatel, písničkář*

Za podporu naší činnosti a za spolupráci bych chtěla na závěr poděkovat Obecnímu úřadu Předměřice nad Labem.

Všem našim čtenářům a návštěvníkům knihovny a také všem čtenářům Předměřického zpravodaje přeji mnoho krásných chvil v době vánoční a do nového roku 2024 hodně pracovních i osobních úspěchů.

Mgr. Jana Kopřivová – za obecní a školní knihovnu

